

ПРОГНОЗ, ЯКИЙ СПРАВДИВСЯ НА СТО ВІДСОТКІВ?

Не встигла вийти у світ (у видавництві «Український письменник») наприкінці минулого року книга поезій лауреата Міжнародного конкурсу «Гранослов» Олександра Ярового «Небо в нетрях», як одразу ж з'явилися відгуки на неї: і відомих письменників, і літераторів-початківців. З рецензій, опублікованих у пресі, Сашко Яровий постає таким собі «співцем безвиході», що не б'є у дзвони з приводу нового життя у незалежній Україні, а лише змальовує, світ брехні, жорстокості, жахливих злиднів і велелюдного невігластва, одне слово, Пекло. Поет не бачить просвітку, він не показує дорогу, а лише страждає... І мимоволі закрадається думка: а чи потрібний нам зараз такий поет?

Мені — так. Ми — різні з ним, але мені дуже близькі ці вірші. Лауреатом Олександр став у 1994-му, отож поезії, написані ще раніше — кілька років тому. Хтось швиденько міняв переконання, мов рукавички, аби утриматись на троні місцевого божка. Хтось поспішав набити кишені і чкурнути на Канарські острови, подалі від краю, куди свого часу чомусь не дійшов Христос. А скільки тоді з'явилося панеґіриків про синьо-жовтий прапор! Правда, зараз я пробую і не можу пригадати жоден з них...

Сашко відчував тоді те, що і я. Він не хотів лицемірити. Не збирався «бавитись у поезію», підбираючи, фрази, ніби пасьянс. Йому було погано. Він знав, що таке самотність. Його зрадили ті, яким він довіряв найбільше. Я пам'ятаю такий стан:

Люблю вас, друзі. Певно, що люблю.
І дивно, що люблю: за що любити?
Ми ще далеко не у всьому квити —
Ні в помсті, ані в дяці, ні в жалю.

І далі — справжній, не «кишеньковий» біль:
...Простіть мені, коли, дурний, дарма
Люблю міраж у вашій оболонці.
Ви — тіні. Вас немає тут. Нема.
Ви мною розквітована зима,
Ви — шрами на давно забутнім сонці...

По-моєму, дуже влучно сказала про поезію Олександра Ярового Тетяна Дзюба (Мурзенко) — ми часто обговорюємо з дружиною прочитане: «Вірші Сашка — це своєрідний прогноз, який повністю справдився».

До всього — це не мистецтво зі знаком «мінус» (хто сказав, що справжнє мистецтво має обов'язково бути антигуманним?!). Поезія Олександра — сумна, а не зла. Вона не руйнує душі, а навпаки — може зцілити їх.

Так, поет не бажає молитись на яскраві лозунги новітніх «месій». І облишимо порожні балачки про «непатріотизм». «Патріоти», які на кожному кроці повторюють, як вони люблять неньку-Україну, при першій-ліпшій можливості прагнуть бути від неї подалі і своїх чад намагаються пристроїти як не в «цивілізованій» Америці, то хоча б у старенькій Європі. Мабуть, правильно кажуть, що про любов до своєї країни треба говорити пошепки...

Але «велика руїна» залишається, вона нікуди не поділася. Залишаються бруд, страх, жадібність, сваволя. Виходить, є лише один порятунок у поета, який вирішив жити у країні, де народився і не лукіавити — кохання. А чому б і ні? Хіба є у цьому трагічному світі щось

прекрасніше за любов до Жінки?! Жити, щоб кохати. Кохати, щоб жити. О, ні, — це зовсім не просто:

В медовому чаді — двох душ переспів,
Вуста наші жаляться палко.
В моїх ти обіймах — я світ пережив!
Я все віддаю тобі, чим дорожив.
(І храм визріває з німих міражів...)
...За чим же ти плачеш, весталко?

Що ж, навчитись кохати — це, мабуть, найтяжче в житті. Куди легше дертись на еверести влади, слави, багатства...

За кілька років після написання своїх поезій, свого «Зів'ялого листа» (пам'ятаєте, як громили свого часу Івана Франка деякі «демократи» за гарну книжку?!). Олександр Яровий вдруге виграв «Гранослов» (як прозаїк, автор збірки новел «Рік чорного півня»), захистив кандидатську дисертацію, одружився. Думаю, він видрукує ще не одну книжку, напише не один вірш і навіть — не один роман. А якщо не напише... Для мене, принаймні, дві поезії із збірки «Небо в нетрях» (де, звичайно ж, не все рівноцінне) — «Люблю вас, друзі...» і «Весталко прекрасна...» — вже класика. І не тільки для мене.

Сергій ДЗЮБА.

НА ЗАСІЧНІЙ МЕЖІ

Книжкова полицка краєзнавця поповнилася цікавою новинкою: у сумському редакційно-видавничому відділі побачила світ книга О. Д. Лепьошкіна, А. В. Луговського та В. Г. Дедюхіна «На засічній межі», яка присвячена 350-річчю села Бунякіно Путивльського району.

Як у краплині роси відображається навколишній світ, так на прикладі цього локального поселення, де пролягала «засіка» і де була путивльська сторожа «Бунякін Перевіз», відбито розвиток історичних подій від давнини до сьогодення: селянські ремесла, освіта, колгоспне будівництво, голодомор, репресії, партизанська боротьба проти німецьких загарбників, каральні заходи мадярського загону щодо сусіднього села Нова Слобода, відродження народного господарства...

У книзі подано історичну довідку про адміністративно-територіальний поділ, з якої можна дізнатися, в які часи і кому підпорядковувався Путивльський повіт. Виявляється, в 1836—1838 роках мали намір створити Путивльську губернію з включенням до неї сусідніх повітів Курської, Орловської, Чернігівської, Полтавської і Харківської губерній: Путивльського, Рильського, Глухівського, Кролевецького, Конотопського, Новгород-Сіверського, Роменського, Сумського, Севського та Трубчевського. Проект залишився на папері.

Автори цього видання на чолі з уродженцем села Бунякіно Олександром Лепьошкіним внесли чимало нових сторінок в історію рідного краю, розповівши, зокрема, про Путивльську Молчанську Різдво-Богородську печерську чоловічу пуцу, ченців Сільвестра Медведєва та Каріона Істоміна, князів Бурятинських та цукрозаводчика М. І. Терещенка, народовольця-терориста О. Д. Михайлова та поета-футуриста І. О. Аксьонова тощо.

Олександр ПЕДЯШ